

TEMA

Medicin og information

■ Et nyt EU-forslag lægger op til at tillade medicinalbranchen at sende information om medicin ud til borgerne. Lægeforeningen og Forbrugerrådet kalder det skjult reklame.

BAGGRUND

■ I dag må medicinalbranchen kun informere om sygdomme – ikke om lægemidler.

Medicinreklame eller saglig

Sundhed: Moderne patienter søger viden og information. Men de vil møde op hos lægen med krav om at blive behandlet med bestemte lægemidler, hvis EU giver medicinalindustrien lov til at sende information direkte ud til borgerne om deres medicin, frygter lægerne.

TEA KROGH SØRENSEN

tea.krogh@jp.dk

EU-Kommissionen mener, at borgere og patienter i Europa mangler ordentlig og saglig information om sundhed og den receptpligtige medicin, som vi tager, når vi er syge.

Og den information skal medicinalbranchen fremover være med til at give, mener kommissionen.

I et netop fremsat forslag lægger EU-Kommissionen op til at give medicinalvirksomheder lov til at henvende sig direkte til borgerne via eksempelvis hjemmesider og sundhedsportaler med information om eksempelvis medicinens virkning, hvordan den skal tages, hvilke bivirkninger der er etc. Noget, som er forbudt i dag.

I kommissionens begrundelse for forslaget kan man læse, at internettet og me-

dierne i dag er fyldt med information om sygdomme og lægemidler, men kvaliteten er svingende, og informationerne er ikke altid pålidelige eller forståelige.

Og når det gælder den information, som offentlige europæiske myndigheder giver til patienter og borgere, er kvaliteten også yderst varierende, fremgår det. Samtidig har borgerne behov for langt mere information end tidligere om bl.a. sundhed og lægemidlers virkning.

Uvildige og saglige

Der er ikke meningen, at medicinalindustrien skal have lov til at reklamere for sine lægemidler. I kommissionens forslag skelner man mellem information og reklame, og man lægger op til, at de informationer, som medicinalindustrien sender ud til borgerne, skal være uvildige og saglige, ligesom de

skal forhåndsgodkendes og kontrolleres af myndighederne. På den måde sikrer man EU-borgerne mere ensartet information, for den nugældende lovgivning på området tolkes meget forskelligt fra land til land, lyder begrundelsen. Især fordi der ikke er taget hensyn til, at internettet er dukket op med mange muligheder for information – og misinformation.

Men ifølge en række danske organisationer er det umuligt at skelne mellem information og reklame, når det gælder medicinalvirksomheders information om egne lægemidler.

»Al information, som kommer fra medicinalindustrien, vil have en grad af reklame i sig. Det anser vi som et stort problem, og vi er meget bekymrede for, at der i medicinalindustriens information om sygdomme og behandling vil blive fokuseret

på behandling med medicin, hvor der i en række tilfælde kan være brug for noget helt andet. Det svarer til at sætte ræven til at vogte gæs. Det må ikke ske,« siger næstformand i Lægeforeningen Yves Sales, som også er formand for foreningens lægemiddeludvalg.

Legitim interesse

Han understreger, at lægerne går meget ind for oplyste patienter – også når det gælder kendskab til lægemidler. Kun på den måde sikrer man, der blive tale om uvildig og objektiv information, fastslår han.

Er det ikke bare prisværdigt, at industrien, som har en masse viden om lægemidler, vil påtage sig opgaven med at informere borgerne?

»Nej. Medicinalindustrien har en hel legitim interesse i at sælge medicin, men hvis den informerer om lægemidler, vil det klart være centreret omkring anvendelse af lægemidler. Det vil kunne skævvride dialogen mellem patient og læge,« siger Yves Sales.

Han peger på, at når en patient i dag kommer til lægen, er det lægen, som på baggrund af symptomer, under-

søgelse og lægefaglig vurdering stiller en diagnose og finder frem til evt. medicinsk behandling.

»Men hvis patienterne på forhånd af lægemiddelproducenterne er blevet infor-

SÅDAN ER REGLERNE

Lægemidler

I dag er reglerne således, at lægemiddelproducenter gerne må sende lægemiddelreklamer til lægerne men ikke til patienter.

Til gengæld må producenterne i dag gerne informere om sygdomme, tilstande og lidelser – f.eks. ved at oprette hjemmesider, der fortæller om gigt, prostata-sygdomme, hovedpine eller lignende – men de må ikke informere om lægemidler eller koble lægemidler til informationen om sygdomme.

I det nye forslag må lægemiddelindustrien ikke henvende sig gennem eksempelvis radio eller tv. Men der lægges op til information via bl.a. nettet, og at patienter kan stille spørgsmål direkte til producenterne.

VOX POP

Søger du oplysninger om sygdomme på nettet?

ULRIK STAVNSBJERG OFFERSEN
LEA PAGHUlrik.s.offersen@jp.dk
lea.pagh@jp.dk

Morgenavisen Jyllands-Posten har spurgt seks danskere, om de leder efter oplysninger på nettet om symptomer og behandling, samt om de gør sig tanker om en eventuel diagnose, før de går til lægen.

Matilde Christiansen, 20 år
sygmeldt, OdenseClaus Dalsgaard, 41 år
arbejder hos DSB, HvidovreMark Bøttker, 26 år
slagter, RoskildeTove Jørgensen, 49 år
køkkenleder, Roskilde

» Jeg tror, vi har kigget på nettet efter informationer om børnesygdomme et par gange. Primært hvis vores børn har haft udslæt eller eksem. Og det er sket, at jeg har taget informationer med til lægen efterfølgende.«

» Jeg har ikke kigget efter en diagnose på nettet, men det skyldes, at jeg aldrig har haft behov for det. Men jeg vil ikke afvise, at jeg kunne finde på det – særligt hvis nogen, jeg kender, bliver syg, og jeg vil søge information om deres sygdom.«

» Jeg tjekker på netdoktor eller bruger Google, når det drejer sig om mine børn – eksempelvis hvis de pludselig får røde prikker. Så forklarer jeg symptomerne til lægen, og så tager han over. Jeg kan jo ikke komme med en diagnose.«

» Jeg bruger Google til at søge efter sygdomme og symptomer – det er nok en fjollet måde, for lige pludselig har man hundred-syten symptomer. Informationer på nettet kan sagtens få mig til at søge læge.«

information?

meret om, at de kan behandles med en helt specifik, ny og dyr medicin, vil patienten måske kræve at blive medicinsk behandlet med netop det præparat. Det pres skal vi selvfølgelig som læger kunne håndtere, men der er en risiko for øget medicinforbrug, og at patienterne løber sur i al den information,« siger Yves Sales.

Ifølge Forbrugerrådets sundpolitiske medarbejder, Sine Jensen, er der slet ikke behov for at tillade industrien også at informere om lægemidler:

Kampagner anmeldt

»Vi har desværre mange eksempler på, at medicinalindustrien ikke engang med den nuværende lovgivning kan finde ud af at informere sagligt. Vi har anmeldt adskillige af sygdomsinformationskampagnerne til lægemiddelmyndighederne og fået medhold i, at de overtræder reglerne,« siger Sine Jensen, som mener, at der er sket en massiv lobbypåvirkning fra industriens side, og at der er grund til at tro, at kommissionens forslag kan blive vedtaget.

Også Christel Schaldemose (S), som er medlem af Europaparlamentet, mener,

I Danmark er vi meget påpasselige og restriktive med den slags. Men det er ikke den holdning, der er bredt i Europa. Situationen er sådan, at vi må acceptere det.

Christel Schaldemose
EU-parlamentsmedlem (S)

at forslaget har en fremtid. Kommissionens oprindelige forslag, som blev fremsat for et par år siden, mødte modstand i parlamentet, fordi det var for venligt over for industrien. Det nye forslag gør hende langt tryggere.

»Efter at kommissionen har lyttet til os, er det reviderede forslag ikke længere et reklameforslag, der bare gavner industrien. Hvis det udformes på den rigtige måde, kan det faktisk gå hen og betyde, at patienterne får en regulær ny information, de ikke havde i forvejen. Personligt går jeg ikke ind for at give medicinalindustrien denne mulighed, men jeg er langt mere tryk ved dette forslag end ved det første, og det bliver langt nemmere at få det vedtaget nu,« siger Christel Schaldemose.

Pres fra industrien

Hun understreger, at der er et ønske i EU – og et pres fra industrien – om at få åbnet op for saglig information fra lægemiddelindustrien.

»I Danmark er vi meget påpasselige og restriktive med den slags. Men det er ikke den holdning, der er bredt i Europa. Situationen er sådan, at vi må acceptere det,« siger hun.

Lægemiddelindustrien opfordrer til, at forslaget prioriteres under det kommende danske EU-formandskab.

»Reglerne, som gælder i dag, er forældede og har slet ikke taget højde for, at det er helt almindeligt at søge informationer via nettet. Den information, vi kan give, vil være et supplement til lægens og apotekets information,« siger han.

Kan man skelne mellem information og reklame, når det kommer fra industrien?

»Ja det kan man helt klart godt. Man kan ikke alene måle kvaliteten på afsenderen af informationen,« siger Carsten Blæsberg.

Han afviser, at der vil være tale om reklame ad bagdøren, og at forslaget vil føre til øget medicinforbrug og øgede offentlige udgifter.

»Vi ønsker ikke amerikanske tilstande, hvor man tillader lægemiddelreklamer over for borgerne. Det ligger i forslaget, at man laver klar adskillelse mellem information og reklame. Og der fastlægges kvalitetskriterier, der siger, at det skal være nøgterne, fyldestgørende information,« siger Carsten Blæsberg.

Fik regning for stjålet bil

Forsikring: Vestre Landsret har afgjort en tvist, hvor en Mercedes-ejer fik en regning for en reparation på værkstedet, selv om bilen blev stjålet – fra værkstedet. Bilen blev stjålet samme nat, som den var blevet meldt klar fra værkstedet.

Alligevel sendte værkstedet en regning på 23.000 kr. til ejeren. Tyvene havde rykket hele skabet med bilnøgler ud af væggen og var kørt med den lækre Mercedes. Først efter nogle måneder blev bilen fundet slempt beskadiget.

/ritzau/

436 mink lukket ud ved Esbjerg

Esbjerg: Formodede dyreværnsaktivister slog natten til i går til mod en minkfarm i Guldager ved Esbjerg. 436 mink blev lukket ud af deres bure. Politiet betragter aktionen som hærværk. Minkfarmens ejer og naboer fangede i morgentimerne de fleste af dyrene på farmens område. De vil blive aflivet, fordi mink ikke kan sættes i bur med andre mink end dem, de er vant til at omgås, skriver jv.dk. Ifølge en opgørelse fra Dansk Pelsdyravlerforening i august har der siden 1999 været 20 angreb på minkfarme i Danmark.

/ritzau/

Ville sætte ild til sig selv

Asyl: En desperat mand hældte i går brændbar væske over sig selv på Flygtningenævnets kontor i St. Kongensgade i København. Den iranske asylsøger bor normalt i Sandholmlejren og har tilsyneladende været bange for at få et afslag

på sin ansøgning om asyl. Efter at have overhældt sig selv med benzin tog manden en lighter frem. Politiet rykkede ind for at forhandle, mens personalet blev evakueret. Episoden sluttede med, at asylsøgeren blev overmandet.

/ritzau/

Bro har været til røntgen

Storstrømsbroen: Den forslåede Storstrømsbro har netop fået sin diagnose efter en omfattende røntgenundersøgelse, som har stået på i mere end to uger. Der er 11 revner i broen. De er af en sådan karakter, at man nu kan reparere dem og bringe broen i den stand, der skal til for at klare den aktuelle trafikmængde, oplyser Banedanmark, som arbejder hen imod at åbne op for togtrafikken i uge 46 – altså om knap et par uger. Samtidig kunne seks strandede togstammer, som har stået i Nykøbing Falster, se frem til at blive kørt tilbage over den 74 år gamle bro og komme i tjeneste igen.

/ritzau/

Kronprinsesse **Mary** har besøgt de danske frivillige i hjemmevernets bevogtningsenhed i Kosovo. Kronprinsessen er selv løjtnant i Hjemmeværnet og fik under besøget

indblik i danskernes opgave, der består i at bevogte en lejr med tyske og franske soldater. Inden hun rejste tilbage til Danmark, overrakte kronprinsessen Natos Missionsmedalje til alle mand i delingen, som med udgangen af november afslutter tre måneders tjenestetid.

/ritzau/

Rå hyldebær kan være giftige

Advarsel: Opkast, diarré, mavekramp og kvalme. Det er nogle af de ubehageligheder, man risikerer at pådrage sig, hvis man spiser efterårets saftspændte hyldebær i rå form i for eksempel i smoothies. Fødevarestyrelsen har konstateret flere tilfælde, hvor både brugere og restauranter har lavet smoothies med rå bær, og hvor folk efterfølgende er blevet syge. Det er sandsynligvis naturlige giftstoffer, der giver symptomerne. Fødevarestyrelsen råder til, at man kun spise hyldebær, som har kogt mellem 15 og 20 minutter.

/ritzau/

Jeanni Jørgensen, 22 år, elev i undertøjsforretning, Roskilde

»Nej, jeg spørger altid min svigermor. Det er hun god til at hjælpe mig med. Hvis man bare er forkølet, er det ikke noget at hidse sig op over. Jeg går kun til læge, hvis det er rigtig alvorligt. Lægen bestemmer selvfølgelig. Han har erfaringen«

David Walhström, 31 år sælger i Jysk, Hesselholm

»Jeg har én gang brugt netdoktor. Ellers kontakter jeg min læge. Det synes jeg, er meget nemmere end at ligge og surfe på nettet.«